

Impact geluidsoverlast op onze gezondheid moet dalen voor 2030

Door een ongezonde omgeving gaan in Vlaanderen jaarlijks tienduizenden gezonde levensjaren verloren. Met een nieuw plan wil de Vlaamse overheid tegen 2030 de impact van opwarming, giftige stoffen en lucht- en geluidsvervuiling op onze gezondheid verminderen.

DIETER DE CLEENE

De opwarming van de aarde, luchtvervuiling, lawaai en vervuulende stoffen hebben een grote impact op de volksgezondheid. De Vlaamse overheid wil die impact beter in kaart brengen én tegen 2030 verminderen. Dat maakt Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits (cd&v) vandaag bekend bij de voorstelling van de eerste gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is in Europa een de op acht sterfgevallen het gevolg van milieuvervuiling. Luchtvervuiling en geluidsoverlast maken mensen ziek en leiden tot voortijdig overlijden. Alleen al door fijnstof en stikstofdioxide gaan in Vlaanderen naar schatting jaarlijks zo'n 115.000 gezonde levensjaren verloren, becijferden onderzoekers. Geluidsoverlast is jaarlijks goed voor ongeveer 13.000 verloren gezonde levensjaren. Blootstelling aan zogenaemde hormoonverstorende stoffen knabbelt er nog eens 70.000 weg. In de voorbije twintig jaar leidde hitte in Vlaanderen naar schatting tot ongeveer 460 overlijdens per jaar en dat

aantal zal naar verwachting toenemen.

Een klimaatgezondheidsplan moet ons beter wapenen tegen de gevolgen van opwarming. Zo is het onder meer de bedoeling om oprukkende exotische mugensoorten beter te monitoren, warmte-actieplannen breder uit te rollen en zorg- en welzijnsinstellingen klimaatweerbarender te maken. Bijvoorbeeld door ze te adviseren over hoe ze gebouwen beter kunnen ventileren en beschermen tegen hitte.

De Vlaamse overheid maakt voor het realiseren van de overkoepelende

Alleen al door fijnstof en stikstofdioxide gaan in Vlaanderen naar schatting jaarlijks 115.000 gezonde levensjaren verloren. © BELGA

milieugezondheidsdoelstelling jaarlijks 500.000 euro vrij. Dat geld moet ook dienen om gaten in de kennis dicht te maken. Zo ondersteunt de overheid De Oorzaak, het geluidsonderzoek van *De Morgen*, UAntwerpen en het UZA, dat de impact van geluid op onze gezondheid in kaart wil brengen. “Dat kan ons nieuwe en belangrijke inzichten opleveren over de effecten van geluid op bijvoorbeeld ons slaappatroon of gezondheidsklachten”, zegt Crevits. “Zo kunnen we het beleid bijsturen waar nodig.”

ECONOMISCHE BELANGEN

Het plan streeft naar gezonde lucht en een ‘aangenaam geluidlandschap’. Met hoeveel de blootstelling aan fijnstof of lawaai precies moet dalen, ligt niet vast. De adviezen van de WHO zijn richtinggevend, maar moeten worden afgewogen tegen economische belangen.

De overheid wil ook beter in kaart brengen welke chemische stoffen de grootste impact hebben op onze gezondheid en vanaf welke blootstellingsniveaus die effecten optreden. Ze streeft tegen 2030 naar een ‘aanvaardbaar gezondheidsrisico’.

Om de kwaliteit van onze leefomgeving te verbeteren, streeft de Vlaamse regering naar de 3/30/300-regel die stelt dat vanuit elk huis minimaal 3 bomen zichtbaar moeten zijn, dat minimaal 30 procent van het oppervlak in woonwijken door boomkruinen moet bedekt zijn, en dat iedereen op maximaal 300 meter afstand moet kunnen ontspannen in het groen.

Definitief akkoord tussen regering en uitbater Engie over kerncentrales

Engie en de regeringstop zijn eruit over wat nodig is om de kerncentrales tien jaar langer open te houden. De gevreesde black-out in de winter van 2025-2026 is afgewend en volgens federaal energieminister Van der Straeten (Groen) kost het de belastingbetaler niets. Het kan zelfs geld opleveren.

Federaal energieminister Tinne Van der Straeten kondigde gisteren aan dat er een definitief akkoord is met Engie over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3. De deal werd al eerder beklonken, maar de details moesten nog worden uitgeklaard.

“Het sluitstuk is er nu”, zegt energie-expert Joannes Laveyne (UGent). “Net voor de zomer al werden de lasten voor Engie vastgelegd: die zou 15 miljard euro voorschieten voor de berging van het nucleair afval na 2050, en voor de uiteindelijke afbraak van de reactoren. Ook de extra risicopremie voor als de kosten tegen 2120 voor de Belgische overheid zouden oplopen, was afgeklopt. Maar er kunnen enkel lasten zijn als er ook sprake is van lusten. Die waren er nog niet.”

De lusten waarop Engie tot 2035 kan rekenen komen neer op de zogenaamde *strike price*, aldus Laveyne. “Er wordt met Engie een faire prijs afgesproken voor de stroom die het produceert om op de groothandelsmarkt te verkopen. Zo is de uitbater zeker dat zijn investeringen om een verlenging van Doel 4 en Tihange 3 tot 2035 mogelijk te maken ook rendabel zijn.”

Het langer openhouden van de

kerncentrales gaat de belastingbetaler niets kosten, verzekerde minister Van der Straeten. “Want we hebben er een maximumfactuur op gezet.”

De *strike price* zal gebaseerd zijn op de effectieve kosten, klinkt het op het kabinet. “Nucleair waakhond FANC zal exact bepalen wat de veiligheidskosten is om de reactoren tien jaar langer open te houden. Daarvoor moeten sowieso moderniseringswerken gebeuren. Het volledige kostenplaatje moet tegen eind 2024 bekend zijn. Na november 2025 volgt er een evaluatie van de werkelijke productiekosten.”

‘Er wordt met Engie een prijs afgesproken voor de stroom die het produceert. Zo is de uitbater zeker dat zijn investeringen ook rendabel zijn’

JOANNES LAVEYNE
ENERGIE-EXPERT UGENT

Volgens Laveyne is het “waarschijnlijk dat dit akkoord België niets zal kosten”, want er werd een *contract for difference* vastgelegd. “Je kan het ook een bijpascontract noemen. Zakt de marktprijs voor stroom onder de afgesproken prijs, dan moet de overheid het verschil bijpassen. Omgekeerd moet Engie extra inkomsten deels of volledig aan de overheid storten.”

Zo zorgt het steunmechanisme er

volgens Van der Straeten voor dat de centrales niet verlieslatend zijn, “niet voor Engie, noch voor de Belgische staat die half eigenaar wordt”.

Mogelijk zal het systeem de overheid de eerste jaren geld opleveren, meent Laveyne. Kort gesteld: de werkelijke productiekost voor Engie zou 60 à 70 euro per megawattuur (MWh) bedragen, aldus een recent Frans rapport. “Die kunnen ze volgens de huidige termijncontracten voor ongeveer 100 euro op de groothandelsmarkt verkopen. In principe zou de overheid er dus bij winnen als de groothandelsprijzen hoog blijven.”

De overheid let er het best wel op niet in eigen voet te schieten, waarschuwt Laveyne. “De grote hoeveelheid hernieuwbare energie die op ons afkomt, vooral zonne-energie, zou de groothandelsprijs stevig kunnen doen dalen, waardoor de kernreactoren minder rendabel worden. Een herzienbare prijs afspreken, lijkt me vanuit de overheid gezien hoe dan ook logischer dan een vaste.”

Het doemscenario van een black-out van het elektriciteitsnet vanaf de winter 2025-2026 is volgens experts alvast van de baan. De doorstart op 1 november 2025 is mogelijk, aldus het kabinet-Van der Straeten. “De nodige spijlstof zal er zijn. De bestelling gebeurde al meteen na het ondertekenen van het hoofdakkoord.”

Vandaag beginnen de politieke besprekingen, de week nadien wordt het in de regering besproken, waarna alles wordt voorgelegd aan de Raad van State. (HLN)

Oud-Rusland-correspondent Peter d’Hamecourt overleden

De Nederlandse journalist en oud-Rusland-correspondent Peter d’Hamecourt is gisteren op 77-jarige leeftijd overleden. Dat heeft zijn familie aan het Nederlandse persagentschap ANP gemeld. D’Hamecourt overleed aan een hartstilstand in Frankrijk, waar hij woonde.

D’Hamecourt werd bij het grote publiek vooral bekend als correspondent in Moskou. Tussen 1989 en 2008 woonde hij in de Russische hoofdstad en versloeg hij onder meer de val van de Sovjet-Unie voor het NOS Journaal en het *Algemeen Dag-*

De Nederlandse journalist maakte ook jarenlang reportages voor VRT

blad, maar ook voor VRT.

In juni 2008 ging hij met pensioen. Wel schreef hij daarna nog een aantal boeken, onder meer over Fjodor Dostojevski, Vladimir Poetin en de veldslagen van Napoleon in Rusland. Hij bleef na zijn pensioen lange tijd in Rusland wonen. (BELGA)

Verenigde Naties trekken met tegenzin weg uit Soedan

De VN trekken hun politieke missie terug uit Soedan, zo heeft de Veiligheidsraad beslist. De VN-ambassadeurs van de VS en het VK noemen dat onvermijdelijk. Soedan wilde een einde aan de aanwezigheid van de missie.

PETER GIESEN

In Soedan woedt sinds april een burgeroorlog die aan naar schatting tienduizend mensen het leven kostte. Daarnaast hebben 6 miljoen mensen hun huis ontvlucht. “Wij zijn ernstig bezorgd dat een verminderde internationale aanwezigheid in Soedan de daders van gruwelijkheden zal aanmoedigen”, zei Robert Wood, plaatsvervangend VN-ambassadeur van de VS. De VN benadrukten wel dat internationale hulporganisaties aanwezig blijven in Soedan.

Van 2003 tot 2011 woedde een burgeroorlog in Darfur. De Janjaweed-milities, bewapend door de Soedanese regering, gebruikten veel geweld tegen de overwegend zwarte lokale bevolking. Er vielen naar schatting 300.000 doden. In 2011 werd een vredesakkoord gesloten, bewaakt door een gezamenlijke vredesmissie van de VN en de Afrikaanse Unie. Dictator Omar al-Bashir werd in 2019 afgezet.

Een Soedanese familie die Darfur ontvluchtte wacht om de grens met Tsjad over te steken. © REUTERS

Spanjaarden betogen tegen amnestie voor separatisten

In Madrid zijn duizenden mensen op straat gekomen om te betogen tegen de door premier Pedro Sánchez beloofde amnestie voor Catalaanse separatisten. Ongeveer 8.000 mensen namen deel aan de demonstratie, volgens cijfers van de prefectuur. De organisatoren schatten het aantal op 15.000.

“Ik eis in naam van dit land dat deze onzin stopt”, zei leider Alberto Nuñez Feijóo van de grootste oppositiepartij Partido Popular. Hij eiste een einde aan de buitenlandse contacten tussen de socialisten en de Cata-

laanse partij Junts van Carles Puigdemont.

De conservatieve leider zinspeelde op Puigdemont door kritiek te leveren op het feit dat Sánchez “verantwoording aflegt aan degenen die gezocht en gevangen genomen worden”.

De demonstratie kwam een dag na de eerste bijeenkomst in Zwitserland tussen vertegenwoordigers van de partij van Puigdemont en de socialisten over het akkoord waarbij de partij de nominatie van Sánchez steunde in ruil voor een amnestiewet. (BELGA)